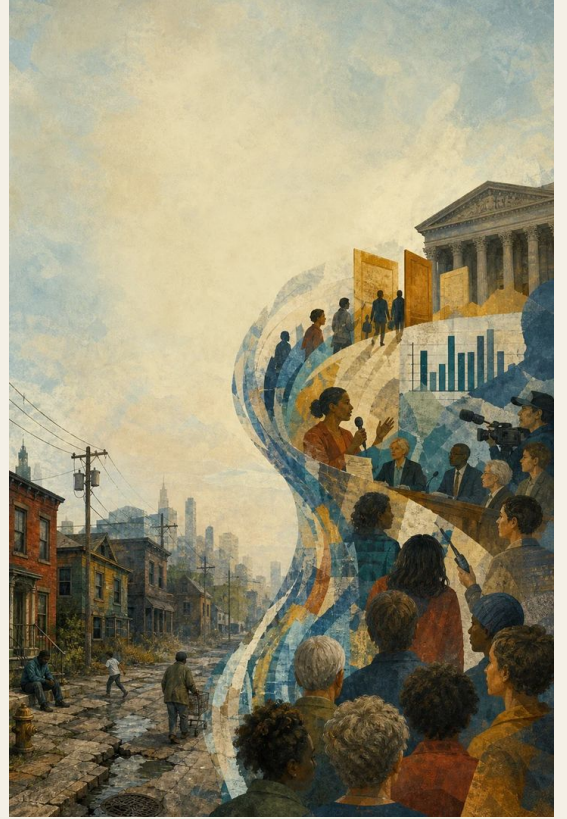

MALCOLM SPECTOR & JOHN KITSUSE

Sosyal Sorunların İnşası

27 sayfalık görselleştirilmiş geniş özet

16 özgün bölüm gravürü · Gündelik örnekler

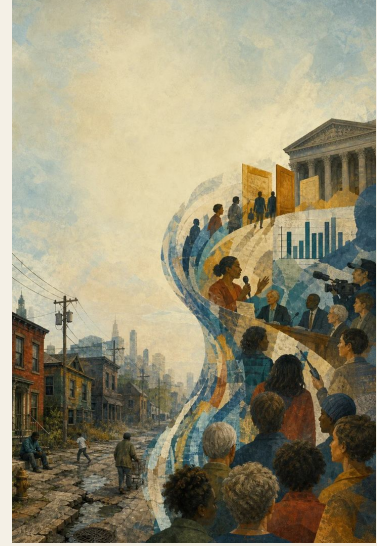
Ana fikirler · Eleştiriler · Akılda kalan sahneler

Özgün eserin yerini tutmayan açıklamalı okuma rehberi

OKUMAYA BAŞLAMADAN ÖNCE

Bu rehberin pusulası

Kirli hava sağlığa zarar verebilir, fakat yıllarca normal yaşamın parçası sayılabilir. Doktorlar ölçüm yayımlar, aileler çocukların hikâyesini anlatır, medya görüntü gösterir ve belediyeden değişim istenir. İşte o zaman koşul yalnız var olan zarar değil, adlandırılmış ve karşılık bekleyen sosyal sorun olur. Kitap bu iddia kurma etkinliğini inceler.

Bu kitap nasıl okunmalı?

Bir koşulun kendiliğinden 'sosyal sorun' olmadığını; insanların şikâyet, iddia, veri, hikâye ve çözüm talepleriyle onu kamusal mesele haline getirdiğini gösteren, gündelik kampanyalarla anlaşılır bir sosyoloji rehberi.

Rehber 1977 ilk baskının sekiz bölümünü izler: işlevsel ve normatif tanımların eleştirisi, değer çatışması, sapma araştırmasıyla paralellik, iddia sahipliği, ampirik çözümleme ve sosyal sorunların doğal tarihi. İnşacı yaklaşımın koşulun gerçekliğini inkâr etmediği özellikle korunur.

Okulda zorbalık yıllarca 'çocuklar arasında olur' diye geçiştirilebilir. Bir veli olaya isim verir, örnekleri toplar, rehber öğretmen yeni prosedür ister. Aynı davranış görünür bir kategoriye, mağdur kimliğine ve kurum sorumluluğuna dönüşür. Sosyal sorun, yalnız olayların toplamı değil bu kamusal talep sürecidir.

KULLANIM ÖNERİSİ

Bir oturuşta bitirmek zorunda değilsiniz; her gravür bir sonraki durak için hafıza kancasıdır.

YOL HARİTASI

21 durakta kitabın bütünü

01	Bu kitap nasıl okunmalı?	12	Karşı iddialar mücadeleyi değiştirir
02	Nesnel koşul neden yetmez?	13	Kurum talebi nasıl işler?
03	İşlevsel tanımın döngüsü	14	Doğal tarih: ortaya çıkış
04	Normatif tanım kimin değerini seçer?	15	Doğal tarih: yeniden tanımlama
05	Değer çatışması okulunun sınırı	16	Araştırmacı doğruyu hiç mi sormaz?
06	Sapma ile paralellik	17	Sorunlar dünyası dikkat için yarışır
07	İddia sahipliği temel birimdir	18	Kitabın kolay yanlış anlaşılacağı yer
08	Şikâyetin grameri	19	Kitap hakkında süren tartışma
09	İddia sahipleri aynı güçte değildir	20	Bugüne taşınan üç soru
10	Uzman sayıları nasıl kurar?	21	Bir cümlede kitabın özü
11	Tipik vaka ve korkutucu örnek		

Nesnel koşul neden yetmez?

Spector ve Kitsuse zararın büyüklüğünü doğrudan sosyal sorun sayan tanımların hangi koşulların neden gündeme girdiğini açıklayamadığını söyler. Mesele tek neden bulmak değil, sonucu üreten düzeni görebilmektir.

Benzer iş kazası oranına sahip iki sektörden biri büyük kampanya konusu olur, diğeri görünmez kalabilir. Örnek kanıtın tamamı değildir; yine de iddianın nerede sınanacağını açık eder.

Koşul ile ona yönelik kamusal şikâyet arasındaki bağ ayrıca örgüt, dil ve kurum tepkisiyle kurulur. Aradaki basamakları atlamak etkileyici fakat boş bir sonuca yol açabilir.

Gerçek zarar önemsiz değildir; yaklaşım zararı ölçmekten farklı olarak sorunun toplumsal kariyerini araştırır. Sonraki araştırmalar ayrıntıyı değiştirse bile iyi soru yaşamaya devam edebilir.

Bir meselede zarar verisiyle o zararı gündeme taşıyan faaliyeti iki ayrı dosyada inceleyin. Odak değişimi, çevre kirliliği ile çevre kirliliği kampanyasının iki ayrı araştırma nesnesi olduğunu gösterir. Böyle bir gözlem kavramın açıklayıcı mı, yalnız etkileyici mi olduğunu gösterir.

İşlevsel tanımın döngüsü

Toplumun işleyişini bozan her durumu sorun saymak, önce normal ve sağlıklı düzenin ne olduğunu tartışmasız varsayar. Kavramın değeri, daha önce kopuk duran ayrıntıları aynı haritada buluşturmasındadır.

Grev üretimi durdurduğu için bozukluk sayılabilir; işçi için asıl bozukluk güvenli çalışma olabilir. Aynı kişiler başka kurallar içinde farklı davranınca açıklamanın yeri değişir.

İşlev tanımı düzenin kimin açısından işlediğini saklar ve araştırmacının değerini bilimsel sonuç gibi sunabilir. Bu hareketin kim tarafından başlatıldığı kadar kim tarafından sürdürüldüğü de önemlidir.

Kurumların gerçekten işlev ve maliyet analizi yapması yararsız değildir; değer ölçüsü açık olmalıdır. Güçlü ton, belirsizlik ve bağlam payını ortadan kaldırmaz.

'Düzen bozuldu' sözünde bozulan düzenin kime hizmet ettiğini sorun. İşlev kelimesi tarafsız görünse de sürmesi istenen düzen hakkında değer kararı taşır. Amaç düşünceyi insanlara etiket yapmak değil, görünmeyen koşulu fark etmektir.

Normatif tanım kimin değerini seçer?

Ortak değerleri ihlal eden koşulu sorun saymak, toplumda tek ve açık değer uzlaşması varmış gibi davranabilir. Burada tanımdan çok, tanımın görmemizi sağladığı ilişki önemlidir.

Gece hayatı bir grup için özgürlük, diğeri için ahlaki çöküş ve mahalleli için gürültü meselesidir. Bu olayın tersini düşünmek zorunlu olanla değişebilir olanı ayırmayı kolaylaştırır.

Farklı gruplar değer dilini kullanarak koşula farklı ad verir; sosyolog hangisinin doğru değer olduğunu gizlice seçmemelidir. Süreç, büyük değişimin gündelik tekrarlarla nasıl kurulduğunu gösterir.

İnsan hakları gibi normları savunmak mümkündür; araştırma ile ahlaki yargının rolü dürüstçe ayrılmalıdır. Bu uyarı kavramı reddetmez; doğru ölçüde kullanmayı sağlar.

Bir tartışmada veri cümlesiyle 'olması gereken' cümleyi renklerle ayırın. Normu açık etmek araştırmacının ahlaki konumunu saklamasından daha dürüst bir başlangıç sağlar. Kısa vadeli kazanç ile uzun vadeli maliyeti ayırmak bu merceği hayata geçirir.

Değer çatışması okulunun sınırı

Sosyal sorunu gruplar arası değer çatışması saymak önemli bir adım olsa da çatışmanın nasıl görünür ve kurumsal meseleye dönüştüğünü eksik bırakabilir. Bu başlangıç bir hüküm değil, sonraki örnekleri sinayacak mercektir.

İki grup yıllarca farklı düşünür, fakat ancak dilekçe, haber ve kurul toplantısıyla konu resmi sorun olur. İnsan yüzü eklendiğinde tartışmanın kimin hayatına dokunduğu anlaşılır.

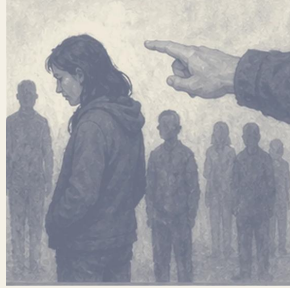
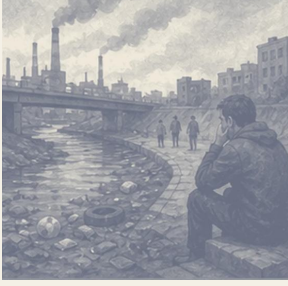
Farklılık iddia etkinliğine çevrildiğinde talep, muhatap ve çözüm ortaya çıkar. Bir halkanın maliyeti başka bir gruba aktarılıyorsa açıklama ona da bakmalıdır.

Sessiz çatışma da insanların hayatını etkileyebilir; yalnız görünür kampanyayı araştırmak güçsüzleri dışarıda bırakabilir. Bu sınır fikri zayıflatmaz; onu her kapıyı açtığı sanılan sahte anahtardan korur.

Çatışmanın varlığından sonra onu kamusal talebe çeviren örgüt ve fırsatı bulun. Değer ayrılığı ancak talep ve karşılık sürecine girdiğinde kurumsal kariyer edinir. Kişiyi suçlamadan önce davranışı üreten koşulu değiştirmek daha öğretici olabilir.

OKUMA EŞİĞİ 1 / 3

İlk bağlantılar artık görünür

GERİDE KALAN DÖRT DURAK

- Nesnel koşul neden yetmez?
- İşlevsel tanımın döngüsü
- Normatif tanım kimin değerini seçer?
- Değer çatışması okulunun sınırı

SIRADAKİ DÖRT DURAK

- Sapma ile paralellik
- İddia sahipliği temel birimdir
- Şikâyetin grameri
- İddia sahipleri aynı güçte değildir

Bağlantı sorusu: “Nesnel koşul neden yetmez?” ile “Değer çatışması okulunun sınırı” arasında hangi düşünce yolu kuruluyor? Bir sonraki durak olan “Sapma ile paralellik” bu yolu nasıl değiştirebilir?

Sapma ile paralellik

Sapma sosyolojisi davranışın niteliği kadar ona kural uygulayanların etkinliğini inceler; sosyal sorun yaklaşımı da benzer biçimde tanımlama sürecine yönelir. İlk bakışta küçük görünen ayırım, sorumluluğun yerini değiştirir.

Aynı sokak davranışı bir dönemde gençlik eğlencesi, başka dönemde güvenlik tehdidi diye etiketlenebilir. Sahnedeki sonuç tek niyetten değil, küçük koşulların birleşmesinden doğar.

Kural girişimcileri kategori kurar, kurumlar etiketi uygular ve hedef grup yeni kimlikle karşılaşır. Bu bağlantı geçmişteki örneği bugüne birebir kopyalamadan karşılaştırma imkânı verir.

Etiket inşaa edilmiş olması davranışın zarar vermediğini veya her kuralın haksız olduğunu göstermez. Bir düzeni tarif etmek onu ahlaken onaylamak anlamına gelmez.

Bir etikette ölçülen eylemi, adı koyanı ve adın doğurduğu sonucu ayrı yazın. Etiketleme yaklaşımı kural ihlalinden çok kuralın kim tarafından ve nasıl uygulandığını görünür kılar. Hazır reçete yerine kararın gizli varsayımını açığa çıkarmak gerekir.

İddia sahipliği temel birimdir

Yazarlar sosyal sorunları, insanların kabul edilemez saydıkları koşullar hakkında şikâyet ve değişim talebi ileri sürme faaliyetleri olarak tanımlar. Bölüm böylece kişiyi suçlamadan önce koşulları incelemeyi önerir.

Mahalleli 'park karanlık' demekle kalmaz; güvenlik, çocuk hakkı ve bütçe diliyle belediyeden aydınlatma ister. Büyük kelimelerin gerisindeki basit hareket burada açıkça görülür.

İddia bir koşulu adlandırır, mağdur ve sorumlu belirler, kanıt sunar ve muhataptan eylem bekler. Mekanizmayı tersine çevirmek, fikrin karşı örnek karşısındaki dayanıklılığını gösterir.

İddia sahipleri samimi olmak zorunda değildir; araştırma doğruluk kadar kullanılan biçimi ve sonucu inceler. Karşı örnek iddiayı yok etmekten çok hangi koşulda geçerli olduğunu gösterir.

Bir kampanyada sorun, mağdur, fail, çözüm ve muhatap rollerinin nasıl kurulduğunu bulun. İddia faaliyeti konuşma kadar rapor, yürüyüş, dava ve sessiz sembol eylemini de kapsayabilir. Geçmişteki sonucu değil, o sonucu doğuran soruyu bugünün araçları içinde sınamak gerekir.

Şikâyetin grameri

Başarılı iddialar yalnız veri vermez; adalet, tehlike, çocuk, kriz ve hak gibi tanınan anlatı kalıplarıyla dinleyicinin dikkatini örgütler. İddia her şeyi açıklamaz; fakat doğru soruyu kurmak için sağlam bir başlangıç verir.

Aynı yol çukuru biri tarafından araç masrafı, diğeri tarafından engelli erişimi ve başkası tarafından yönetim ihmali diye anlatılır. Bu an, kitabın genel savını tek bir hayatın ölçeğinde sinamamıza izin verir.

Seçilen çerçeve hangi zararın merkezi, hangi çözümün makul görüneceğini belirler. Bu zincirde hangi halka koparsa sonucun değişeceği ayrıca sorulmalıdır.

Güçlü hikâye doğru kanıtın yerini tutmamalı; duygusal simge ile olay sıklığı çapraz denetlenmelidir. Benzetme akılda kalıcıdır ama dünyanın tamamı değildir.

Bir haberde başlığın hangi mağdur yüzünü seçip hangi başka sonucu dışarıda bıraktığını sorun. Şikâyet grameri dinleyicinin bildiği ahlaki sözcüklerle yeni koşul arasında köprü kurar. Kesin hüküm karşısında eksik kanıtı sormak acele genellemeyi durdurabilir.

İddia sahipleri aynı güçte değildir

Uzman, medya erişimi, para ve örgüt ağı bulunan gruplar koşullarını sosyal sorun olarak tanıtmakta daha fazla şansa sahiptir. Bu çerçeve kurulduğunda kitabın zor görünen sorusu gündelik hayata yaklaşır.

Nadir şirket zararı profesyonel kampanyayla gündem olurken yaygın göçmen iş kazaları dil ve statü engeliyle sessiz kalabilir. Olayı yaşayan kişi tüm yapıyı görmese de yapı onun seçeneklerini etkiler.

Kaynaklar veri üretme, sözcü yetiştirme ve kuruma sürekli baskı yapma kapasitesi sağlar. Mekanizma görüldüğünde benzer görünen iki olayın neden farklı sonuç verdiği anlaşılır.

Güçsüz gruplar tanıklık, dayanışma ve beklenmedik olaylarla gündemi yine değiştirebilir. Tek etkileyici olayın bütün toplumlar adına konuşmasına izin verilmemelidir.

Gündemdeki sorun kadar benzer zararı olup konuşma kaynağı bulunmayan grubu da araştırın. Kaynak eşitsizliği bazı gerçek zararların yıllarca adlandırılmamasına yol açabilir. Kavramı önce kendi davranışımızda aramak onu kolay suçlama aracından kurtarır.

OKUMA EŞİĞİ 2 / 3

Ayrıntılardan büyük resme

GERİDE KALAN DÖRT DURAK

- Sapma ile paralellik
- İddia sahipliği temel birimdir
- Şikâyetin grameri
- İddia sahipleri aynı güçte değildir

SIRADAKİ DÖRT DURAK

- Uzman sayıları nasıl kurar?
- Tipik vaka ve korkutucu örnek
- Karşı iddialar mücadeleyi değiştirir
- Kurum talebi nasıl işler?

Bağlantı sorusu: “Sapma ile paralellik” ile “İddia sahipleri aynı güçte değildir” arasında hangi düşünce yolu kuruluyor? Bir sonraki durak olan “Uzman sayıları nasıl kurar?” bu yolu nasıl değiştirebilir?

Uzman sayıları nasıl kurar?

Sayılar iddiaya nesnel ağırlık verir, fakat neyin vaka sayıldığı ve verinin nasıl toplandığı toplumsal kararlar içerir. Yazar tekil olayı daha geniş bir yapının belirtisi olarak okumamızı ister.

Taciz tanımı genişletilince kayıt sayısı yükselir; artış hem gerçek olayı hem daha iyi tanım ve bildirimi gösterebilir. Örneği hatırlamak, kuru kavramı ezberlemekten daha kalıcı bir yol sunar.

Kategori, ölçüm ve raporlama görünür nüfusu üretir; sayı tek başına nedenini söylemez. Neden ile sonuç arasındaki ara adımlar kitabın asıl açıklama gücünü taşır. Ölçümün inşa edilmiş olması uydurma olduğu anlamına gelmez; açık yöntem güvenilirlik sağlar. İnsan niyeti ile kurumsal sonuç her zaman aynı yönde ilerlemez.

Bir artış haberinde gerçek yaygınlık, tanım değişimi ve bildirim kolaylığını ayrı olasılıklar olarak inceleyin. İyi istatistik tanımını, örneklemine ve belirsizliğini açıklayarak inşa sürecini denetlenebilir yapar. Ortalama sonuç kadar bedeli kimin ödediğini de görmek gerekir.

Tipik vaka ve korkutucu örnek

Kampanyalar karmaşık koşulu akılda kalan bir kişinin hikâyesinde somutlaştırır; seçilen vaka bütün sorunun yüzü olur. Bu cümle sonuçtan önce hangi şartların oluştuğunu araştırmaya çağırır.

Tek trajik çocuk kazası yüzlerce sıradan risk kaydından daha hızlı yasa talebi yaratabilir. Sahne, kavramı tanımdan çıkarıp insan yüzü ve gerçek bedelle buluşturur.

Canlı örnek duygusal dikkat ve ahlaki aciliyet üretir, medya tekrarları tipik olduğu izlenimini güçlendirir. Bu bağlantı niyet ile sonuç arasındaki mesafeyi görünür tutar.

Anekdot gerçektir ama sıklık ve temsil için tek başına yeterli kanıt değildir. Açıklama olasılık gösterir; değişmez kader ilan etmez.

Etkilendiğiniz hikâyenin ne kadar yaygın olduğunu ve neden bu örneğin seçildiğini ayrıca sorun. Tipik vaka yüz kazandırır; temsil sorusu ise yüzün bütün dağılımı saklamasını önler. Görev tek doğruyu ezberlemek değil, yanlış kurulmuş soruyu fark etmektir.

Karşı iddialar mücadeleyi değiştirir

Hedef kurum veya karşı grup koşulu inkâr edebilir, başka ad verebilir, maliyeti büyütebilir ya da sorumluluğu bireye aktarabilir. Kavram, hazır cevap vermekten çok dikkatin yönünü değiştirir.

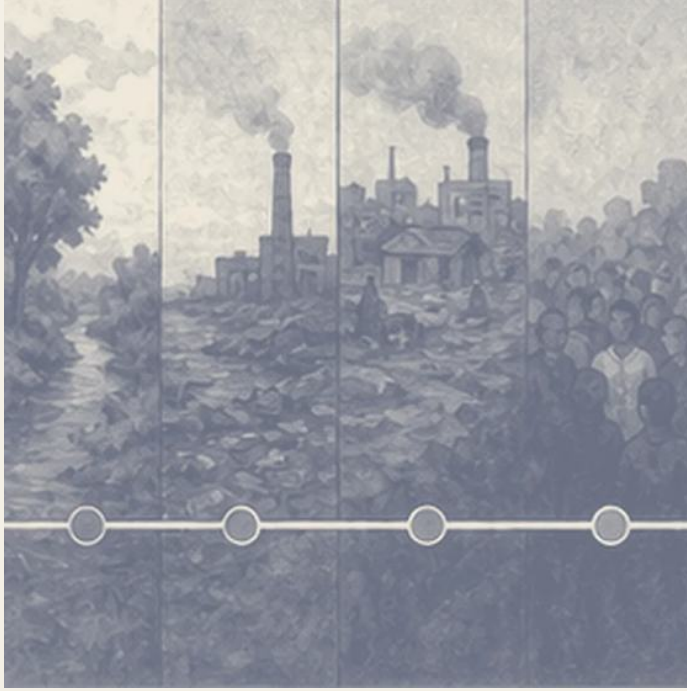
Kiracı rutubeti bina sorunu der, ev sahibi yanlış kullanım, belediye ise özel sözleşme meselesi sayar. Bir ayrıntı değiştiğinde sonucun da değişmesi, kaderden değil ilişkiden söz edildiğini gösterir.

Karşı çerçeveler kanıtın anlamını ve yetkili muhatabı değiştirir; mesele tanım mücadelesine dönüşür. Burada önemli olan adımları sırayla izlemek ve hiçbirini doğal kabul etmemektir.

Her karşı iddia kötü niyetli değildir; çözümün yan etkisi ve yanlış veri gerçek olabilir. Kitabın dönemi ve seçtiği örnekler hesaba katılmadan kavram kolayca dogmaya dönüşür.

İki tarafın yalnız sonucunu değil aynı olayı hangi farklı nedensel hikâyeye yerleştirdiğini gösterin. Karşı iddiaları incelemek tartışmanın yalnız bilgi değil sorumluluk dağıtımı olduğunu gösterir. Dijital araç değişse bile güven, korku, itibar ve güç ilişkileri yeni biçimde sürebilir.

Kurum talebi nasıl işler?

Sosyal sorun talebi kuruma girdiğinde dilekçe, komisyon, bütçe ve uzman raporu gibi resmi biçimlere çevrilir. Bundan sonraki tartışma bu temel bağlantının ne kadar taşınabileceğini sınar.

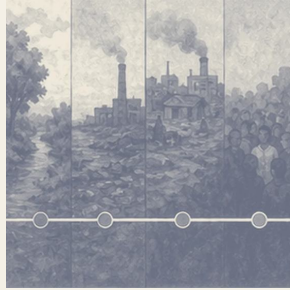
Ailelerin öfke dolu anlatısı belediye dosyasında ölçülebilir gürültü sınırı ve denetim saatine dönüşür. Örneğin gücü süslü olmasında değil, neden ile sonucu yan yana getirmesindedir.

Bürokrasi talebi karşılaştırılabilir kılar, fakat canlı deneyimin bazı yönlerini dosyaya sığdırmaz. İlişki tek yönlü değildir; sonuç da kendisini doğuran koşulları değiştirebilir. Kurumsallaşma gecikme ve yumuşatma kadar kalıcı hak ve kaynak da üretebilir. Kanıt, yorum ve değer yargısını ayrı tutmak burada özellikle önemlidir.

Bir talebin resmi süreçte hangi kelimesini kaybettiğini ve hangi uygulanabilir gücü kazandığını izleyin. Resmi dosya öfkeyi azaltabilir ama uygulanabilir yetki ve bütçe kazanmasını da sağlayabilir. Başka türlü olsaydı ne değişirdi sorusu fikri gerçek bir olayda sınar.

OKUMA EŞİĞİ 3 / 3

Son sorulara yaklaşırken

GERİDE KALAN DÖRT DURAK

- Uzman sayıları nasıl kurar?
- Tipik vaka ve korkutucu örnek
- Karşı iddialar mücadeleyi değiştirir
- Kurum talebi nasıl işler?

SIRADAKİ DÖRT DURAK

- Doğal tarih: ortaya çıkış
- Doğal tarih: yeniden tanımlama
- Araştırmacı doğruyu hiç mi sormaz?
- Sorunlar dünyası dikkat için yarışır

Bağlantı sorusu: “Uzman sayıları nasıl kurar?” ile “Kurum talebi nasıl işler?” arasında hangi düşünce yolu kuruluyor? Bir sonraki durak olan “Doğal tarih: ortaya çıkış” bu yolu nasıl değiştirebilir?

Doğal tarih: ortaya çıkış

Yazarlar meselelerin ilk şikâyetten kamuoyu ve kurum tanınmasına doğru tipik aşamalar izleyebileceğini önerir. Bu ayrım kitabın geri kalanında izlenecek yolu açar.

Küçük ebeveyn grubu okul yemeğini eleştirir, veri toplar, yerel haber çıkar ve müdürlük toplantı açar. Aynı olayı başka kişinin gözünden görmek görünmeyen maliyeti açığa çıkarabilir.

İlk iddia destekçi ve dil buldukça daha geniş alana taşınır; kurum tanınması sorunun statüsünü değiştirir. Kavram ancak bu ara hareketler açıkça görüldüğünde gerçek bir düşünme aracına dönüşür.

Her sorun aynı sırayı izlemez; kriz, sansür veya dijital yayılım aşamaları atlatabilir. Kavram bazı olaylarda merkezde, bazılarında yalnız yardımcı etkindir.

Bir meselenin ilk adını kimin koyduğunu ve hangi eşikte resmen tanındığını zaman çizgisinde gösterin. Doğal tarih zorunlu yasa değil, karşılaştırılabilir aşamaları arayan araştırma pusulasıdır. Bir haftalık küçük gözlem, büyük iddianın gündelik karşılığını gösterebilir.

Doğal tarih: yeniden tanımlama

Kurum çözüm kurduğunda şikâyet sahipleri uygulamanın yetersizliğini veya yeni yan etkiyi gündeme getirerek sorunu yeniden tanımlayabilir. Böylece soyut kavram, gözlenebilir bir ilişkiye dönüşür.

Zorbalık prosedürü çıkar ama mağdurlar öğretmenin bildirimleri ciddiye almadığını söyleyip uygulama sorununu öne çıkarır. Bu küçük olay büyük haritanın neresine bakmamız gerektiğini gösteren bir işarettir.

İlk zafer yeni beklenti ve veri üretir; sosyal sorun kaybolmak yerine kurumun performansı etrafında ikinci kariyer kazanır. Açıklamanın sınanacağı yer, varsayılan halkanın gerçekten çalışıp çalışmadığıdır.

Devam eden şikâyet her çözümün başarısız olduğu anlamına gelmez; ölçüt yükselmiş olabilir. Yazarın dışarıda bıraktığı deneyimler kavramın sınırını görmek için dinlenmelidir.

Politikadan sonra yalnız kuralın varlığını değil kullanım, erişim ve yeni şikâyetleri izleyin. Başarı yeni ölçü oluşturduğu için eski görünmez zararlar ikinci dalgada ortaya çıkabilir. Bugüne taşımak geçmiş kopyalamak değil, aynı mekanizmayı yeni koşullarda aramaktır.

Araştırmacı doğruyu hiç mi sormaz?

Katı inşacı program iddiaların gerçekliğini doğrulamak yerine nasıl üretildiğini inceler; bu odak analitik açıklık sağlar ama etik gerilim doğurur. Yazarın temel hamlesi tam olarak bu görünmeyen bağı açığa çıkarmaktır.

Zehirlenme kampanyasını çalışan sosyolog hem iddia dilini analiz eder hem insanların gerçekten hastalanıp hastalanmadığı sorusundan kaçamaz. Sahneyi yavaşlatınca tek karar sandığımız şeyin öncesindeki etkiler belirginleşir.

İddia çalışması ile koşul araştırması farklı veri ve uzmanlık ister; birlikte yapılabilir fakat birbirine karıştırılmamalıdır. Bu süreç görünür olunca kişisel tercih ile yapısal baskı birbirinden ayrılabilir.

Yalnız söyleme bakmak güçlülerin yalanıyla güçsüzlerin gerçek zararını aynı düzeyde bırakabilir. Eleştirinin hedefi çoğu zaman soru değil, cevabın gereğinden fazla büyütülmesidir.

Bir raporda 'iddia böyle kuruldu' sonucu ile 'iddia doğrudur' sonucunun kanıtlarını ayrı sunun. Koşul bilimiyle iddia sosyolojisi birbirinin yerine geçmeden aynı kamusal kararı besleyebilir. Karar öncesinde seçeneği olmayan kişiyi hesaba katmak tartışmayı dürüstleştirir.

Sorunlar dünyası dikkat için yarışır

Kamusal alan sınırlı zaman, bütçe ve ilgi taşıdığı için sorunlar yalnız çözüme değil görünürlük ve öncelik için de yarışır. Bu nokta atlanırsa fikir kolayca yanlış bir slogana dönüşür.

Aynı haber bülteninde salgın, işsizlik ve çevre felaketi birkaç dakikalık sıraya sıkışır. Gündelik ayrıntı, soyut düşüncenin hayata değdiği noktayı görünür kılar.

Dramatik olay, güçlü sözcü ve hazır çözüm bazı iddiaları öne taşır; diğerleri sessizleşir. Mekanizma aynı sonucu her yerde garanti etmez; bağlam onun gücünü artırır ya da azaltır.

Gündem rekabeti zararların gerçek karşılaştırmasını bütünüyle imkânsız kılmaz; açık ölçüt ve çoğul ses gerekir. Geçmiş bugünün kopyası saymak kadar aralarında bağ yokmuş gibi davranmak da yanıltır.

Bir mesele yükselirken hangi başka meselenin haber, bütçe veya toplantı alanından çıktığını görün. Dikkat kıtlığı hangi sorunun acil sayıldığını medya ve kurum tasarımına bağlar. Bu soru, kitabın düşüncesini günlük bir alışkanlığa dönüştürebilir.

SON DURAKLAR · SINIR

18. DURAK

Kitabın kolay yanlış anlaşılacağı yer

İnşacı yaklaşım 'gerçek dünyada zarar yoktur, her şey sözdür' demez. Sosyal sorunun sosyolojik nesnesini, koşulun kendisinden o koşul hakkında yürütülen iddia ve tepki sürecine kaydırır.

Hava kirliliği fiziksel olarak ölçülebilir; yine de neden bazı yıllar acil sorun, bazı yıllar normal bedel sayıldığını anlamak için iddia sahipliği gerekir.

Okur koşul, iddia, iddia sahibi, muhatap ve kurumsal tepkiyi beş ayrı parça halinde izlemeli; gerçeklik sorusuyla kariyer sorusunu birbirine ezdirmemelidir.

SON DURAKLAR · TARTIŞMA

19. DURAK

Kitap hakkında süren tartışma

Kitap sosyal sorunlar sosyolojisinde güçlü bir inşacı dönüş başlattı ve claims-making araştırmalarının temel metni oldu. Sorunların doğal tarihi çok sayıda kampanya incelemesine model verdi.

Eleştiriler katı programın nesnel zarar, maddi eşitsizlik ve sessiz mağdurları geri plana ittiğini; yalnız görünür iddia sahiplerine bakmanın güç farkını yeniden üretebileceğini söyler.

Epidemiyolog hastalığı ölçer, sosyolog hastalığın nasıl gündem olduğunu inceler. Sağlam kamu bilgisi bu iki soruyu yarıştırmak yerine açıkça bağlar.

SON DURAKLAR · BUGÜN

20. DURAK

Bugüne taşınan üç soru

Sorunu kim adlandırdı? Hangi kanıt ve tipik vaka kullanıldı? Talep hangi kurumda neye dönüştü?

Bir haftalık haberlerde aynı sorunun üç başlığını toplayın; mağdur, neden ve çözümün nasıl değiştiğini işaretleyin.

Okur bir 'kriz' başlığında yalnız korkuya kapılmayıp krizi kimin, hangi ölçü ve taleple kurduğunu sorarsa inşacı merceği kullanır.

SON DURAKLAR · ÖZ

21. DURAK

Bir cümlede kitabın özü

Sosyal sorun, yalnız zarar veren koşul değil; o koşulu kabul edilemez diye adlandıran, kanıtlayan, çözüm isteyen ve kurum tepkisiyle yeniden biçimlenen kamusal bir iddia sürecidir.

Akılda tutulacak son görüntü, mavi-gri bir meydanda küçük şikâyet sesinin veri, hikâye, medya ve kurum kapılarından geçerek görünür bir kamusal dalgaya dönüşmesi.

Spector ve Kitsuse bizi zararı inkâr etmeye değil, hangi zararın nasıl duyulabilir bir sorun haline geldiğini ve kimin sesinin hâlâ dışarıda kaldığını görmeye çağırır.

KAYNAKLAR VE KAPSAM

Neye dayandık, nerede durduk?

[1] Routledge - Constructing Social Problems

[2] Google Books - Constructing Social Problems

TELİF VE SORUMLULUK NOTU

Bu çalışma eğitim ve araştırma amacıyla hazırlanmış özgün bir özet ve yorum rehberidir. Kitabın cümlelerini yeniden üretmez ve özgün eserin yerini tutmaz. Sağlık ve psikoloji başlıkları genel bilgi verir; tanı, tedavi veya kişiye özel profesyonel öneri değildir.

SON CÜMLE

Spector ve Kitsuse bizi zararı inkâr etmeye değil, hangi zararın nasıl duyulabilir bir sorun haline geldiğini ve kimin sesinin hâlâ dışarıda kaldığını görmeye çağırır.